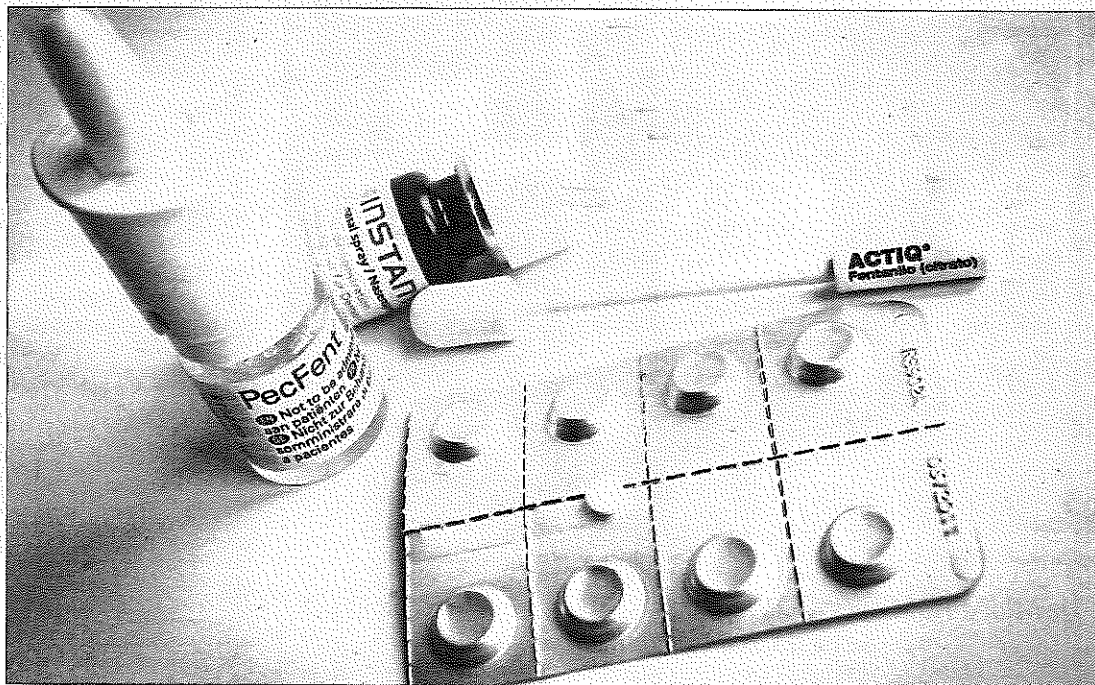

Tot i que a Espanya domina la coca, el nord d'Europa veu créixer l'entrada de droga després de l'epidèmia als EUA

L'heroïna torna?

La limitació en la prescripció d'analgèsics opiacis pel risc d'addicció ha fet aparèixer una oferta abundant d'heroïna

ANA MACPHERSON
Barcelona

Tornarà un altre cop, l'heroïna? Els experts com Marta Torrens, responsable d'addiccions a l'hospital del Mar i a l'institut d'investigació IMIM no en tenen cap dubte. "Tot i que a Espanya i en la nostra experiència local a Barcelona continua dominant la cocaïna, l'heroïna ja va augmentant al nord d'Europa. Hi ha més heroïna al mercat i més cultiu", explica l'especialista. Els Estats Units la reben de Mèxic i les collites a l'Afganistan passen pel seu millor moment.

Segons un document del comitè científic que assessora en drogues l'Organització Mundial de la Salut (OMS), del qual forma part Marta Torrens, en l'epidèmia de sobredosi d'opiacis (la dels Estats Units) hi ha tres fets que han estat determinants i ho

seran probablement per a la seva extensió pel món. En primer lloc, "l'excessiva dependència, prescripció i ús de dosis altes d'analgèsics opiacis per al tractament del dolor". Es refereixen a medicaments que han suposat un tomb en el tractament del dolor oncològic, principalment. Des del fentanil al tramadol passant per l'oxicodona. "Enormement addictius en proporció directa a

la seva eficàcia i ràpida acció", recorda Marta Torrens.

El segon fet que marca l'escalada de sobredosi és "la disponibilitat d'heroïna barata", diu el document. Així que els analgèsics opiacis van començar a limitar-se perquè hi havia problemes greus d'addicció -generats per prescripció facultativa- va aparèixer una oferta abundant d'heroïna. Molt més barata que la que

va generar tanta mort, delictes i patiment en l'epidèmia dels viutants.

El tercer condicionant creuen que és el subministrament a gran escala de fentanil i medicaments anàlegs il·legals. Es venen per internet, es fabriquen en laboratoris de qualsevol part del món. I als enganxats als opiacis que es resisteixen a l'heroïna els introdueixen en un món il·legal on es

produeixen massa sobredosis.

A Europa hi ha dues realitats regionals: el sud, amb Espanya, Itàlia i Portugal, on continua regnant la coca. I el nord, com Suècia o Escòcia, on entra cada vegada més heroïna. Un recent reportatge del *The New York Times* xifrava en 1.187 els morts per sobredosi a Escòcia l'últim any: un 27% més que l'anterior.

A Espanya hi ha més heroïna-

L'epidèmia comença amb dosis excessives d'opiacis per al dolor; després, heroïna barata i fentanil d'internet

mans ara. La recollida de xeringues creix exponencialment. Però no són usuaris dels serveis d'atenció a drogodependents. Així que no surten al mapa oficial. Però si hi ha moviment i bona oferta d'heroïna "seria absurd rebutjar la idea que al sud no li tocarà", opina la responsable d'addiccions de l'hospital del Mar.

"Les nostres dades de mortalitat, ingressos i tractaments no indiquen un increment de consum d'heroïna", assegura Joan Colom, subdirector general de Drogodependències de la Generalitat. "Sí, és cert que hi ha un augment de decessos, però en la mateixa proporció que de cocaïna, cànnabis i amfetamines", explica Colom. "Objectivament, no podem dir que augmenti l'heroïna".

La mateixa impressió tenen des de l'hospital del Mar. "A la nostra sala de consum, un 50% pren coca, un 25% coca i heroïna i un 25% heroïna", explica Marta Torrens. Per als dos experts, el perfil del consumidor d'heroïna aquí no és el que ha sorgit als Estats Units com a conseqüència de la limitació de l'ús de medicaments opiacis. No són blancs ben situats, sinó un perfil de consumidor múltiple des de fa molt de temps i més gran. "N'hi ha pocs de nous", apunta Colom. Acostumen a consumir coca, heroïna o amfetes, o tot barrejat, o l'heroïna per assestar-se després de l'excés de les altres. La principal diferència és que aquesta última és barata.■

Paradoxes d'un tractament eficaç contra el dolor

Entre les persones addictes que reben tractament a Espanya no s'expliquen casos d'addicció als medicaments opiacis com els que van començar l'epidèmia als Estats Units. "Es tracta de medicaments molt controlats aquí, especialment gràcies a la recepta electrònica", assenyala Marta Torrens, respon-

sable d'addiccions de l'hospital del Mar. "Però estem donant cursos a metges de família perquè la prescripció d'aquests productes per al dolor sigui més adequada. No podem abaixar la guàrdia, ni tampoc exagerar. Són bons medicaments, però no estem lliures que hi hagi un mal ús que desencadeni dependències.

Són fàrmacs molt eficaços i cal utilitzar-los adequadament. Perquè també són molt addictius". Els experts assessors de l'OMS alerten del risc de frenar l'ús d'aquests analgèsics, de negar el tractament del dolor per por de l'addicció i alhora preparar el terreny al subministrament il·legal.